

**O țară, două limbi oficiale
și o sută de etnii
sau
despre cultură și management
în Canada**

Lect. univ. dr. *Amedeo ISTOCESCU*

Abstract

The paper discusses about the Canada as a multi cultural country where more than one hundred ethnic groups live in harmony.

Canada multiculturală nu datează de azi, de ieri, ci de mai mult de trei zeci de mii de ani, perioadă istorică în care aborigenii au traversat uscatul temporar dintre Siberia și Alaska, instalându-se lângă Golful Hudson, iar mai târziu chiar și pe coasta de vest a Americii. La origine aceștia erau vânători nomazi, fapt care i-a ajutat să se adapteze la condițiile noilor teritorii în care ajunseseră, astfel că au deprins ușor meșteșugul prinderii focilor și a morselor.

Contactele acestor populații, devenite cu timpul native, cu **europenii** au fost permanente în ultimii circa o mie de ani. Inițial pe teritoriul de astăzi al insulei Newfoundland, iar apoi pe întreaga coastă de est, s-au stabilit **vikingi din Scandinavia și islandezi**, aflați în căutare de balene. În secolul al 15-lea, **exploratori francezi și englezi** au traversat Atlanticul, găsind terenuri și ape bogate în resurse care au reprezentat pentru sute de ani pricipala atracție economică a acestor regiuni (pește, dar mai ales castori, a căror blana a devenit materia primă necesară pentru producerea fetruului necesar pălăriilor europenilor).

Cu timpul, din motive economice, dar și politico-ideologice, un număr din ce în ce mai mare de europeni s-au stabilit în Canada, în căutare de pământ și libertate. La cumpăna secolelor 19 și 20, odată cu avântul deosebit al economiei, a fost **rândul sud-asiaticilor** să traverseze Pacificul pentru a lucra la construcția de căi ferate, în mine sau în industrie.

Canada reprezintă astăzi exemplul cel mai reprezentativ de **țară multiculturală** din întreaga lume. Se apreciază că în proporție de circa 50% populația Canadei are astăzi alte origini etnice decât franceză sau britanică. Pe întreg cuprinsul țării, mai mult de o sută de grupuri etnice și culturale vorbesc aproape tot atâtea limbi. Legea canadiană a audiovizualului (1991), dar mai ales legea privind multiculturalismul (1998), consfințesc faptul că multiculturalismul reprezintă esența societății canadiene contemporane.

Canada este singura națiune care a participat la toate operațiunile de menținere a păcii organizate de O.N.U. Economia sa ocupă locul opt în lume, în timp ce doar șase țări au un nivel de trai mai ridicat.

Principalele **valori culturale canadiene**, rezultate din combinarea aportului diverselor popoare și respectate de întreaga populație de astăzi a țării sunt următoarele: *onestitate, corectitudine, amabilitate, prietenie, generozitate, pragmatism, economie în ceea ce privește consumul resurselor, independență, „deschiderea de noi drumuri”, discreție, simplitate, toleranță, respect față de*

natură, iubire față de cei apropiați, tradiționalism, imparțialitate în situații conflictuale.

Cele circa 23 de milioane de persoane care reprezintă populația activă din Canada, fiind angrenată în diverse activități economice sau sociale, respectă astăzi un „cod cultural” din care fac parte, în diverse combinații, următoarele **valori esențiale**: *conștiință universală, conservatorism, discreție, cumpătate, modestie, confortul interior, abordarea metodică a problemelor, moderație, binele comun, încrederea în forțele proprii, multiculturalismul.*

Canadienii sînt preocupați să reprezinte „oglindea” **valorilor tipice**, care îi definesc cel mai mult în raporturile cu alte țări, culturi sau societăți, anume: *toleranța lor exemplară la specificul cultural al imigranților; calmul în aplanarea conflictelor interculturale; cumpătarea în utilizarea propriilor venituri, dar și a resurselor naturale; moderația în vorbe și în fapte.* Eterna comparație cu Statele Unite ale Americii și nevoia firească de apreciere a unicității proprii identități, impun pentru toți canadienii, preocuparea asigurării unei clare și stabile distinctivități între ei și americani. Chiar și comparația dintre acest set de valori și complexul de valori culturale europene este nefirească, deoarece elementele comune sunt foarte rar întâlnite.

Canada a reușit să-si contureze și să mențină activ și vizibil, un **ansamblu omogen de valori culturale** „fabricat” prin contribuția benevolă a imigranților și care îi asigură în continuare, un loc distinct pe harta culturală a lumii contemporane.